

בס"ד. ש"פ נצבים, כ"ז אלול, ה'תשי"ד

(הנחה בלתי מוגה)

כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי¹. הנה² פסוק זה נאמר על הזמנים דראש השנה יום הכפורים סוכות ושמיני עצרת³. והענין בזה, דהנה כתיב ויהי היום ויבואו בני האלקים להתייצב על הוי', ויהי היום הוא יום דראש השנה כמ"ש התרגום והזהר⁴, ואז באים בני האלקים דהיינו המלאכים שהם ב"ד רברבא, ונקראים בשם בנים, דכמו שהבן מייקר את האב ומדקדק במאד בכבודו, ולכן כאשר אחד אינו מכבד את האב אזי הבן מקטרק עליו, כמו"כ המלאכים שנקראים בנים, הם מדקדקים מאד בכבודו של הקב"ה, ומשום זה יסתעף מדת הדין והקטרוג על אלו שאינם מכבדים את הקב"ה, שזהו שנקראים בני האלקים, שמצד היותם בנים שמדקדקים בכבודו ית', נתעורר מדת הדין על אלו שאינם מדקדקים בכבודו ית'. וזהו מ"ש להתייצב על הוי', דקאי על היחוד דשם הוי' שנעשה ע"י כללות העבודה, יחוד י"ה ע"י דחילו ורחימו וע"י מל"ת, ויחוד ו"ה ע"י קיום מ"ע בקבלת עול, אבל בהעדר קיום התומ"צ, נעשה הפירוד כו' עד שאפשר להיות בפשעיכם שולחה אמכם⁵, ואז תובעים המלאכים את הכבוד של שם הוי', שזהו משי"נ ויבואו בני האלקים להתייצב על הוי'. ועז"נ כן דודי בין הבנים, דגם בראש השנה שישנו קטרוג המלאכים שנקראים בשם בנים, אזי ישנו ענין האהבה דהקב"ה לכנסת ישראל, שזהו"ע דודי, וכמ"ש זה דודי וזה רעי, שהו"ע האהבה העצמית דהקב"ה לכנסת ישראל.

ב) ולהבין הענין הנה לעיל מיני' כתיב* כשושנה בין החוחים כן רעייתי בין הבנות, והיינו, שע"י שתהי' רעייתי בין הבנות כמו שושנה בין החוחים, ע"יז יהי' אח"כ דודי בין הבנים (בני אלקים

(3) ראה זח"ג רנה, ב.
 (4) איוב א, ו. ב, א.
 (5) ח"ב לב, ב. ח"ג רלא, א.
 (6) ישעי' ג, א.
 (7) שה"ש ה, טז.
 (8) שם ב, ב.

(1) שה"ש ב, ג.
 (2) בכל הבא לקמן — ראה ד"ה כתפוח בעצי היער באוה"ת שה"ש ח"א ע' קפח ואילך (נדפס בקונטרס בפ"ע בשנה זו (תשי"ד) — עם הערות ומ"מ מכ"ק אדמו"ר שליט"א). וראה גם ד"ה זה במאמרי אדמו"ר הזקן תקע"א ע' רפ ואילך (ובהנסמן שם ע' שיח).

הנ"ל) כתפוח בעצי היער. והענין בזה, דהנה, רעייתי קאי על כנסת ישראל, שהיא רעייתי פרנסתי⁹, דישראל מפרנסים לאביהם שבשמים¹⁰, דפרנסה כולל מזון ולבוש¹¹. והנה, ענין המזון הוא לחבר את הנפש עם הגוף, דלהיות שהנפש היא רוחנית בתכלית והגוף הוא גשמי, לזאת צריך להיות ממוצע המחבר ביניהם, והוא המזון, שהמזון נתהפך ונעשה דם ובשר כבשרו, ועי"ז הוא מחבר את הנפש עם הגוף, וגם (בהנפש גופא) הנפש עם המוחין. וכן הלבוש מקיים הנפש בהגוף, עי"ז שמגין על האדם מקור וחום. אך ההפרש בין מזון ולבוש הוא, דמזון הוא פנימי, שנעשה דם ובשר כבשרו, והיינו שנכנס בפנימיות הגוף, ולכן, הנה גם ההמשכה שממשיך מהנפש היא המשכה פנימית, אבל הלבוש הוא מבחוץ, והוא מקיף בלבד. וטעם הדבר שהלבוש הוא מקיף, הרי זה לפי שהלבוש בעצם הוא נעלה ביותר, ולזאת אי אפשר שיתלבש בכלים בפנימיות, אלא הוא נשאר בבחי' מקיף. ולכן אנו רואים שמזון אינו צריך להיות תמיד, שיש זמן שאוכל ושותה ויש זמן שאינו אוכל, משא"כ לבוש הוא תמיד, שאי אפשר להיות בלי לבושים. וטעם הדבר הוא לפי שהלבוש הוא נעלה ביותר, ולזאת הוא בבחי' מקיף¹². וכמו"כ הוא גם בהנפש, שיש פנימי ומקיף, דחמשה שמות נקראו לה נר"נ ח"י¹³, נפש רוח ונשמה ח"י יחידה, הנה נר"נ הם פנימיים, וח"י יחידה הם מקיפים. וכמו"כ יובן ענין הפרנסה (מזון ולבוש) למעלה, שעש"ז נקראת כנסת ישראל רעייתי פרנסתי, דלכאורה מה שייך ענין הפרנסה למעלה, אך הענין הוא דהנה ידוע שגם למעלה יש בחי' גוף, והו"ע העשר ספירות, כמאמר¹⁴ גופין תקינת לון, דעם היותם ספירות, מ"מ הם גופים בלבד ובאין ערוך לאוא"ס הפשוט, ולכן, הנה בכדי שיומשך מאוא"ס לעשר ספירות הוא ע"י המזון דוקא, דמזון הו"ע התורה, שעל ידה נמשך מאוא"ס לעשר ספירות, והיינו לפי שהתורה היא למעלה מעשר ספירות, למעלה גם מספירת החכמה שהיא ראשית הספירות, דאף שאורייתא מחכמה נפקת¹⁵, הרי זה נפקת בלבד, אבל בעצם שרשה היא למעלה מהחכמה¹⁶, ולזאת ביכולת התורה להמשיך מאוא"ס לעשר ספירות. אמנם, ההמשכה שע"י התורה שהיא מזון, היא המשכה פנימית. ונוסף לזה יש גם המשכת המקיפים, והמשכה

(9) שהש"ר פ"א, ט (1).

(14) תקו"ז בהקדמה (יז, א).

(10) זח"ג ז, ב.

(15) זח"ב סב, א. פה, א. ועוד.

(11) ראה כתובות סח, א.

(16) ראה תניא אגה"ק ס"א (קב, ב). תו"א

(12) ראה לקו"ת ברכה צח, ד ואילך.

לך יא, ג. לקו"ת בהר מג, סע"א. במדבר ז, א.

(13) ב"ר פ"ד, ט. דב"ר פ"ב, לז.

מאמרי אדה"ז נביאים ע' רלד. ע' רלז. ועוד.

זו נעשית ע"י המצוות שהם בחי' לבוש, כמ"ש¹⁷ לבושו צדקה, והיינו לפי שהמצוות ממשיכות את המקיף. וטעם הדבר הוא לפי שהמצוות הן רצון העליון. ואף שנת"ל שגם התורה היא למעלה מחכמה, שלכן יכולה להמשיך מאוא"ס, מ"מ, התורה גם כמו שהיא בכתר היא בז"ת דאריך, ששייך לחכמה, והמצוות הן בג"ר דאריך, ולכן הן הממשיכות את המקיף. ולהיות שהמשכות אלו הן ע"י ישראל דוקא, שכאשר ישראל מקיימים תומ"צ אזי נמשכים על ידם המשכות הנ"ל, לכן נקראת כנסת ישראל בשם רעייתי פרנסתי.

ג) וע"ז נאמר כן רעייתי בין הבנות. וכיארור ענין הבנות, דהנה נת"ל בענין בני האלקים, שמצד המלאכים שנקראים בשם בנים אפשר להיות מהם ענין של קטרוג, ומשום זה אפשר להיות יניקה לחיצונים, וגם יניקה לנפש הבהמית שתתאווה תאווה לדברים גשמיים וגם לדברים חומריים, ועד שאפשר שתתאווה לא רק לתאוות היתר אלא גם לדברים האסורים, ואז היא נקראת בשם בנות, לשון נקבה, לפי שע"י התאוה היא בבחי' מקבל. וזהו אומרו כן רעייתי בין הבנות, שזהו"ע התלבשות נה"א בנה"ב, שזוהי ירידה גדולה במאד, אלא שהירידה היא צורך עלי', וזהו שנמשלה לשושנה בין החוחים, שהקוצים שהם החוחים דוחקים ותוחבים את השושנה, ומ"מ הנה דוקא עי"ז סלקת ריחא¹⁸, כמו"כ הוא בהנשמה, שע"י התלבשותה בנה"ב, שאז ישנו הענין דחוחים, כידוע שחוח בגימטריא כ"ב¹⁹, שזהו"ע כ"ב אתון דקליפה, הנה דוקא עי"ז נעשה בה עלי', והיינו שבא לבחי' האהבה דבכל מאדך. דהנה עבודת הנשמה מצד עצמה היא עבודת הצדיקים, שזוהי העבודה דבכל נפשך²⁰, דאף שהפירוש בזה הוא גם אפילו נוטל את נפשך²¹, מ"מ אין זה בחי' בכל מאדך²⁰, והרי זה קשור עדיין עם מדריגת הנאצלים. אמנם ע"י התלבשותה בנה"ב באה הנשמה לאהבה דבכל מאדך, שהיא עבודת הבעלי תשובה, שמגעת למעלה ממדריגת הנאצלים. ואף שנת"ל בפירוש רעייתי פרנסתי, דקאי על תומ"צ, שגם ענין זה הוא בכתר, מ"מ, הנה תומ"צ מגיעים רק בשרש הנאצלים, אבל בחי' בכל מאדך מגיע בבחי' עתיק שלמעלה משרש הנאצלים.

19) ראה ספר הליקוטים להאריז"ל עקב ח. ה.
20) ואתחנן ו, ה.
21) ברכות נד, א.

17) פיוט "אתה הוא אלקינו" בתפילת ימים הנוראים.
18) זח"ב קפט, ב. ועוד.

ד) **אמנם** בכדי שתהי' העלי' שע"י הירידה, דעם היות רעייתי בין הבנות כשושנה בין החוחים, מ"מ גם שם תהי' העלי', שיגיע לבחי' בכל מאדך, הנה על זה יש נתינת כח והמשכה מלמעלה, והו"ע המשכת י"ג מדות הרחמים שלמעלה מהשתלשלות, שע"י המשכה זו יש לו כח לבלי להתפעל מנה"ב, ואדרבה שגם שם תהי' העלי'. וזהו מ"ש²² וישכם לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו, דלכן הוא בחי' לובן העליון שלמעלה מהשתלשלות, ובחי' זו נמשכת גם למטה מטה בכל הפרצופים, לבניו דקאי על בני האלקים, ולבנותיו דקאי על הנה"ב כנ"ל, שגם שם יש המשכת בחי' לובן העליון, וענין זה פועל שתהי' העלי' כו'.

וזהו ג"כ סדר העבודה בכל יום, דקודם ק"ש, בכל מאדך, אומרים אבינו אב הרחמן כו', והיינו דכשם שיש המשכת יגמה"ר אחרי העבודה, שהעבודה דבכלל מאדך פועלת המשכת יגמה"ר, שהו"ע היגמה"ר שאומרים אחרי התפלה, כמו"כ יש המשכת יגמה"ר קודם התפלה, והו"ע האתערותא דלעילא שפועל שיהי' ענין העבודה. וזהו שמבקשים בברכת יוצר, אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו, שאנו אין יודעים כלל הרחמנות שעלינו, ולכן מבקשים ברחמין הרבים, ברחמין דייקא, והיינו, שע"י המשכת היגמה"ר אפשר להיות האהבה דבכלל מאדך. אמנם, אף שהמשכה זו היא בכדי שתהי' העבודה, דהיינו אתעדל"ע שקודם האתעדל"ת, מ"מ, גם לזה צריך קצת הכנה, והוא ההכנה כללית בגוף ונה"ב שנעשית ע"י פסוקי דזמרה שקודם ברכות ק"ש, דפסוקי דזמרה הוא לזמר עריצים²³, והיינו, שע"י רוממות א"ל בגרונו נעשה חרב פיפיות בידם²⁴, שהוא הכנה כללית בגוף ונה"ב, ועי"ז נעשית המשכת יגמה"ר, וההמשכה דיגמה"ר פועלת שתהי' האהבה דבכלל מאדך.

ה) **והנה** כמו שהוא סדר העבודה בכל יום ויום, כמו"כ הוא סדר העבודה בכללות השנה, דזהו מ"ש דודי בין הבנים, דקאי על ראש השנה, שאז באים בני האלקים שהם המקטרגים, שזהו בין הבנים, ומ"מ הנה דודי בין הבנים, שישנו האהבה רבה דזה דודי וזה רעי', וכנ"ל שהירידה היא צורך עלי'. והנה, כמו שהוא בעבודה שבכל יום, שקודם ק"ש צ"ל המשכת י"ג מדות הרחמים וגם הכנה מלמטה, כמו"כ הנה גם

23) ע"פ ישעי' כה, ה. וראה לקו"ת

בחקותי מז, ד. נצבים נא, ד.

24) תהלים קמט, ו. וראה לקו"ת שם.

22) ויצא לב, א. וראה תו"א כג, ד ואילך.

אוה"ת ויצא ח"ה תתסט, ב ואילך. ועוד.

קודם ראש השנה, בחודש אלול, ישנו הארת יגמה"ר וגם עבודה מלמטלמ"ע, שזהו"ע אלול, אני לדודי ואח"כ ודודי לי, ועי"ז הנה אח"כ בראש השנה ישנו האהבה דזה דודי וזה רעי. אמנם, להיות שאהבה זו היא אהבה נעלית ביותר ועצמית ביותר, לכן אי אפשר שיהי' בהמשכה כי אם הארה ממנה בלבד, ועם היותה הארה בלבד, מ"מ, להיותה הארה ממקום נעלה ביותר, לזאת הנה גם הארה בלבד יכולה למלאות כל הפגמים וחסרונות. אמנם, כיון שמ"מ הרי זה הארה בלבד, הנה לזה ממשך בכתוב בצלו חמדתי וישבתי, דצל הוא מקיף, היינו לא רק הארה בלבד, כי אם עצם המקיף, וקאי על חג הסוכות שאז הוא המשכת הז' עננים, שהוא המשכת בחי' המקיפים. ואף שזוהי המשכת בחי' מקיפים, מ"מ, הרי זה בא בהתיישבות, שזהו"ע הסוכות, שעז"נ²⁵ למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי, הושבתי דייקא, שהו"ע ההתיישבות. וזהו אומרו בצלו חמדתי וישבתי, היינו שלבד זאת שבצלו חמדתי שהוא עצם המקיף, הנה גם וישבתי, שהמקיף בא בהתיישבות. אמנם כל זה הו"ע המקיפים, ועל זה ממשך בכתוב ופריו מתוק לחכי, דקאי על שמיני עצרת, עצרת מלשון קליטה²⁶, שזה בא בפנימיות.

ומזה נעשית ההליכה לעבודה דכל השנה באופן דויעקב הלך לדרכו²⁷, שישנו כללות הסדר דהמשכת יגמה"ר, שזהו"ע וישכם לבן בבקר וינשק לבניו ולבנותיו גו' ויעקב הלך לדרכו, היינו שהמשכה דיגמה"ר היא לבניו וכו', בכל הפרצופים, עד אשר ויעקב הלך לדרכו, שהוא הנתינת כח בהעבודה שבכל השנה שתהי' כדבעי, בהשפעה ברוחניות ובהשפעה בגשמיות, בטוב הנראה והנגלה.

לקו"ש ח"ט ע' 229. וש"נ.

(25) אמור כג, מג.

(27) ויצא שם, ב.

(26) ראה אוה"ת שמע"צ ע' א'תשפט.